

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU DAVOR ŠKRLEC

Zeleni LIST

BROJ 34/ PROSINAC 2017.

U ovom broju:

Europski parlament postigao dogovor s Vijećem EU-a po pitanju otpada

Pariški klimatski sporazum korak bliže uvođenju u EU zakonodavstvo

Europa bez ugljena - održiva alternativa za europske građane

Stožiranje u Europskom parlamentu

Borba protiv korupcije i kako je pobijediti

Vijesti iz Europskog parlamenta

SADRŽAJ:

3 Uvodna riječ

4 Hrvatska zakazala u provedbi ciljeva: razdjelnici nisu mjera energetske učinkovitosti

5 Energetska obnova zgrada mora uključivati dizala i pokretne stepenice za osobe sa smanjenom pokretljivošću

6 Europski parlament postigao dogovor s Vijećem EU-a po pitanju otpada

8 Pariški klimatski sporazum korak bliže uvođenju u EU zakonodavstvo

10 Europa bez ugljena - održiva alternativa za europske građane

12 Borba protiv korupcije i kako je pobijediti

18 Zastupnici tražili zabranu korištenja fosfata u kebabu

20 Intervju: Rafaella Arapović

22 Vijesti iz Europskog parlamenta

Izdavač

Ured zastupnika u Europskom parlamentu
Davora Škrleca
Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
tel.: +385 1 233 85 67
ISSN 1849-6059

Impressum

Glavni urednik: Davor Škrlec
Izvršna urednica: Tanja Poša

Uredništvo: Matea Klarić, Mislav Mihaljević,
Riki Pahlić, Uroš-Valentino Saraja, Nataša Vistrička

KONTAKTI UREDA

Ured u Bruxellesu:

Parlement européen
Bât. Altiero Spinelli
04E258
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel
Tel.: +32(0)2 28 45828
Fax.: +32(0)2 28 49828
e-mail: davor.skrlec@europarl.europa.eu

Ured u Strasbourgu:

Parlement européen
Bât. Louise Weiss
T05115
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 91024
F-67070 Strasbourg Cedex
Tel.: +33(0)3 88 1 75828
Fax.: +33(0)3 88 1 79828

Ured u Zagrebu:

Adresa: Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 233 8567
Fax.: +385 (0)1 230 6112
E-mail: office-MEP@davor-skrlec.eu

Ured u Splitu:

Adresa: Ljudevita Posavskog 14, 21000 Split
Mob.: +385 (0)99 384 6272
E-mail: office-SPLIT@davor-skrlec.eu

Ured u Osijeku:

E-mail: office-OSIJEK@davor-skrlec.eu

UVODNA RIJEČ

Drage čitateljice i čitatelji,

u posljednjem ovogodišnjem broju Zelenog lista donosimo vam pregled najvažnijih tema i događanja koji su obilježili protekli mjesec u radu Europskog parlamenta. Konačni pregovori Parlamenta s Vijećem EU-a o zakonodavnom paketu kružne ekonomije završili su 17. prosinca čime je postignut dogovor o reviziji zakonodavnog okvira o otpadu, direktive o odlagalištima otpada, direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu, kao i o usklađivanju životnog vijeka vozila, baterija i elektroničkih naprava. Dogovorena su značajna poboljšanja u odnosu na postojeći zakon s dodatnim novim mjerama za prevenciju i odvojeno prikupljanje biološkog otpada, postepeno povećavanje ciljeva za recikliranje te značajno smanjivanje odlagališta otpada. Na zajedničkom zasjedanju Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI) te Odbora za industriju, istraživanje i energiju (ITRE) usvojili smo prijedlog izmjena zakonodavnog paketa energetske unije kojima će se odredbe Pariškog klimatskog sporazuma uvrstiti u EU zakonodavstvo. Očekuje se od drža-

va članica konstantno povećanje udjela obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti do 2030. godine, a na snazi će biti jake korektivne mjere u slučaju bilo kakvih kašnjenja u ispunjavanju ciljeva. Od svake države članice zahtijeva se uspostava platforme za klimatski i energetske dijalog kako bi građani, jedinice lokalne vlasti i svi uključeni dionici mogli imati utjecaj na formiranje dugoročnih strategija i nacionalnih planova. Na taj način smo osigurali da građani, gradovi i regije budu u potpunosti uključeni u borbu protiv klimatskih promjena i energetske siromaštva.

Želim Vam čestit Božić uz puno sreće, zdravlja i uspjeha u 2018. godini!

Vaš zastupnik u Europskom parlamentu,

Davor Škrlec

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Davor Škrlec'.

AFERA RAZDJELNICI

Hrvatska zakazala u provedbi ciljeva: razdjelnici nisu mjera energetske učinkovitosti

Zastupnici u Europskom parlamentu na plenarnoj sjednici u Bruxellesu raspravljali su o stanju energetske unije u 2017. godini, uzimajući u obzir prateće dokumente i analizu trećeg izvješća o napretku energetske unije i pojedinih država članica EU-a.

Hrvatska je među osam država članica koje su ispod očekivanih ciljeva energetske učinkovitosti te spada među rijetke države u kojima je potrošnja energije porasla, i to čak za 5,5%. Zastupnik i član Odbora za industriju, istraživanje i energiju Europskog parlamenta, Davor Škrlec, smatra kako je uzrok tome loša provedba i pogrešna pretpostavka kako će razdjelnici toplinske energije donijeti uštedu.

“Ističem ovdje važnost izvješća o stanju provedbe mjera energetske učinkovitosti u državama članicama. U tom izvješću je dokazano kako mjere energetske učinkovitosti doprinose porastu BDP-a, zapošljavanja, da imaju dobar makroekonomski utjecaj na sve države članice te smanjuju uvoz fosilnih goriva što doprinosi dekarbonizaciji našeg društva. Međutim, ističem kako je u tom izvješću spomenuto da je osam država članica, među kojima je i Hrvatska, zakazalo u proteklom razdoblju i nije dostiglo očekivane ciljeve. I zato ovdje koristim priliku da apeliram i pozovem Vladu RH i ministra energetike da ukinu provedbu obvez-

ne ugradnje razdjelnika toplinske energije jer oni nisu mjera energetske učinkovitosti, ne doprinose kvaliteti života naših građana i ne smanjuju njihove račune za toplinsku energiju, već samo povećavaju energetska siromaštvo.” – rekao je Škrlec.

Sudjelujući u jučerašnjoj raspravi, zastupnik Škrlec osvrnuo se također na analizu proizvođača-potrošača, tzv. prosumera, toplinske energije nakon 2020. godine u okviru trećeg izvještaja o stanju energetske unije.

“Htio bih naglasiti da je jako važan regulatorni okvir kojim

će se omogućiti građanima da mogu biti proizvođači energije i ključno je dogovoriti se o zajedničkoj definiciji na europskoj razini. Osim toga, potrebno je osigurati građanima održive načine financiranja jer studija pokazuje kako će nakon 2020. godine upravo fotona-ponski paneli na krovovima biti ugroženi zbog ukidanja poticaja. Uz to, nema nedostaje i kvalificirana radna snaga za instalaciju tih sustava, koju u buduću nužno treba razmatrati kao jednu od važnih točaka energetske unije.” – zaključio je Škrlec.

OSOBE S INVALIDITETOM

Energetska obnova zgrada mora uključivati dizala i pokretne stepenice za osobe sa smanjenom pokretljivošću

U nadolazećem razdoblju od 2020. do 2030. godine kada je u planu veliko ulaganje u obnovu zgrada zbog energetske učinkovitosti, potrebno je predvidjeti i osigurati financijska sredstva za ugradnju dizala i pokretnih stepenica. Na taj način omogućit ćemo svim osobama smanjene pokretljivosti, uključujući i naše umirovljenike, ravnopravno uključivanje u društvo, ali i kvalitetno stanovanje.

Zastupnici u Europskom parlamentu na mini plenarnoj sjednici u Bruxellesu raspravljali su o provedbi Europske strategije za osobe s invaliditetom. Europski parlament se kontinuirano zalaže za prava osoba s invaliditetom i podizanje svijesti u javnosti o problemima s kojima se te osobe susreću, s obzirom na to da se procjenjuje kako u Europskoj uniji živi 80 milijuna ljudi s invaliditetom, od čega su 46 milijuna žene. Zastupnik Davor Škrlec u svom govoru osvrnuo se na nekoliko

problema i izazova koji se nalaze pred državama članicama, s naglaskom na pristupačnost koja je vrlo važna u ostvarivanju prava osoba s invaliditetom.

“Mobilnost osoba s invaliditetom je jako važna kako bi im se omogućilo da budu uistinu ravnopravni članovi društva. Svjedoci smo da danas osobe s invaliditetom imaju otežan pristup kulturnim sadržajima i ne mogu, primjerice, otići u kazalište, kino i na razna sportska natjecanja. Problem postoji ta-

kođer i u pristupačnosti javnom prijevozu. I možda ono najvažnije, u nadolazećem razdoblju od 2020. do 2030. godine kada je u planu veliko ulaganje u obnovu zgrada zbog energetske učinkovitosti, potrebno je predvidjeti i osigurati financijska sredstva za ugradnju dizala i pokretnih stepenica. Na taj način omogućit ćemo svim osobama smanjene pokretljivosti, uključujući i naše umirovljenike, ravnopravno uključivanje u društvo, ali i kvalitetno stanovanje.” – rekao je Škrlec.

KRUŽNA EKONOMIJA

Europski parlament postigao dogovor s Vijećem EU-a po pitanju otpada

Nakon 26 tehničkih sastanaka i šest trijaloga, posljednji pregovori Europskog parlamenta s Vijećem EU-a završili su 17. prosinca na sastanku koji je potrajao do ranojutarnjih sati sljedećeg dana. Nakon 18 sati rasprave i pregovaranja u komadu, postignut je dogovor o reviziji zakonodavnog okvira o otpadu, direktive o odlagalištima otpada, direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu, kao i o usklađivanju životnog vijeka vozila, baterija i elektroničkih naprava (sve navedeno obuhvaćeno nazivom paket kružne ekonomije).

Zastupnik u Europskom parlamentu, Davor Škrlec, kao izvjestitelj Zelenih/ESS-a za kružnu ekonomiju sudjelovao je od samog početka u navedenim pregovorima s Komisijom i Vijećem.

“Postignut je dogovor o usvajanju značajnih poboljšanja u odnosu na postojeći zakon s dodatnim novim mjerama za prevenciju i odvojeno prikup-

ljanje biološkog otpada, postepeno povećavanje ciljeva za recikliranje te značajno smanjivanje odlagališta otpada. Jednaka razina ambicije koju je predložila Komisija, ali s odgodom od pet godina za period do 2040. godine, Zeleni/ESS ovom prilikom slave veliku pobjedu po pitanjima opasnih tvari i spojeva, dekontaminacije opasnog otpada te oxobiorazgradive plastike. Velika

borba se također povela oko delegiranih aktova, osiguravanja delegiranih akata o pitanjima od najvišeg političkog značaja kao što su prosječne stope gubitaka i bacanja hrane, po cijeni odricanja od prava EP kontrole o nekim drugim relevantnim pitanjima, između ostalog, po pitanju kriterija nusproizvoda i ukidanja statusa otpada.” – rekao je Škrlec.

Pojedinosti o određenim točkama

Prevenција nastanka otpada:

- revizija ugovora 2024. godine o ciljevima za smanjenje otpada
- države članice postaviti će nešto jače mjere za prevenciju nastanka otpada, uključujući i planirano zastarijevanje proizvoda

Odvojeno prikupljanje:

- postojeći koncept odvojenog prikupljanja za papir, metal, plastiku i staklo sa strožim uvjetima za odstupanje, radije nego postavljanje opće derogacijske stavke
- biološki otpad s istim uvjetima kao i gore navedenim od kraja 2023. godine
- opasni otpad iz kućanstva od kraja 2025. godine – nema mogućnosti odstupanja
- tekstil od kraja 2025. godine

Ciljevi za recikliranje:

- komunalni otpad (MSV): razina ambicioznosti predložena od EK se zadržava, ali s dodatnih pet godina za postizanje cilja od 65% (55% do 2025. godine; 60% do 2035. godine; trenutni cilj 50% do 2020. godine)
- ambalažni otpad: zadržana u cijelosti razina ambicije predložena od strane EK za 2025. godine (65%), ali razina za 2030. godinu smanjena za 5% (70% umjesto 75%); specifični ciljevi otpadnog toka: svi ciljevi, osim za drvo, povećali su se u odnosu na postojeće razine, ali nešto manje nego što je predloženo od strane Europske komisije, plus dodatna mogućnost vremenski ograničenog odstupanja za 1 ili 2 specifična toka otpada (ukupno najviše

minus 15%)

- ciljevi za odlaganje: max. 10% do 2035. godine (dodanih 5 godina na Komisijin prijedlog)
- produljenje za još 5 godina za države članice koje su odložile više od 60% otpada u 2013. godine (do 2040. godine), s privremenim ciljem od 25% do 2025. godine.

Opasne supstance (uspjeh Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a):

- dekontaminacija opasnog otpada, gdje je to potrebno, radi poboljšanja oporavka
- javne internetske baze podataka o određenim tvarima u proizvodima čije djelovanje je potencijalno opasno, koje će uspostaviti Europska agencija za kemikalije

Otpadna ulja (uspjeh Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a):

- strože odredbe za regeneraciju otpadnih ulja (odvojeno sakupljanje i miješanje)
- pregled regeneracijskih ciljeva 2022. godine.

Bacanje hrane:

- razviti metodu izračuna koja će se razviti delegiranim aktom

- aspirativni ciljevi za smanjenje za pola do 2030. godine; indikativni cilj smanjenja bacanja hrane od 30% do 2025. godine te od 50% do 2030. godine.

Otpad u moru:

- države članice obavezne identificirati glavne izvoere otpada u moru, jednako kao i reducirati ih te ih nastojati spriječiti
- države članice imaju mogućnost donijeti nacionalne restrikcije (ukoliko su proporcionalne i nediskriminatorne)

Produžena odgovornost proizvođača (EPR):

- minimalni zahtjevi za sve sheme EPR-a
- potpuno pokrivanje troškova, ali mogućnost za države članice za smanjivanje udjela za proizvođače za EU do 80%, omogućujući zadržavanje smanjenja udjela za proizvođače do 50% za postojeće nacionalne sheme

Ambalažni otpad (uspjeh Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a): oxo-biorazgradiva plastika ne smije više biti definirana kao biorazgradiva

Izveštavanje: zadržati godišnje izvještavanje o podacima o otpadu

BORBA PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

Europska komisija predstavila akcijski plan za planet

Dvije godine nakon potpisivanja Pariškog sporazuma, Europska unija želi biti predvođnica u borbi protiv klimatskih promjena. U tu svrhu, Europska komisija je 12. prosinca na summitu "One Planet" u Parizu najavila niz inicijativa za suvremeno i niskouglačno gospodarstvo.

Komisija je 12. prosinca sudjelovala na summitu "One Planet", kojemu je domaćin francuski predsjednik Emmanuel Macron u Parizu. Na summitu je Komisija predstavila svoj novi akcijski plan za planet koji uključuje 10 transformativnih inicijativa za moderno gospodarstvo i pravedno društvo. Sve inicijative reflektiraju se u 10 političkih prioriteta Junckerove komisije.

Pariški sporazum šalje jasan signal tržištima kapitala i investitorima, javnim i privatnim, kako globalni prijelaz na čistu energiju predstavlja dugoročno rješenje. Prepoznajući da je Pariški sporazum ključan

element modernizacije europske industrije i gospodarstva, Komisija ga vidi kao priliku da gospodarske aktivnosti EU-a održe i iskoriste prednost poticanja obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti i da se natječu u razvoju tržišta čiste tehnologije na globalnoj razini.

Europska unija svojim primjermom predvodi i stvara poticajno okruženje koje ubrzava javna i privatna ulaganja u inovacije i modernizaciju u svim ključnim sektorima. Radeći tranziciju prema modernoj i čistoj ekonomiji, Unija uzima u obzir razlike u energetske i gospodarskim strukturama diljem

EU-a. Pored ažuriranja i jačanja zakona o energiji i klimatskim promjenama, Unija nastoji razvijati mjere koje će poticati ulaganja, pomoći u stvaranju novih radnih mjesta, osnažiti i inovirati industrije te osigurati da u tom procesu ne bude zapostavljen niti jedan građanin, radnik ili regija.

Predsjednik Jean-Claude Juncker rekao je: "Sada je došlo vrijeme da podignemo razinu 'igre' i pokrenemo sve kotačiće – regulatorne, financijske i druge – kako bismo mogli zadovoljiti ambiciozne ciljeve koje smo postavili. To je nužnost koju diktiraju naši trenutni životni uvjeti kao i oni budućih

generacija. Ovo je vrijeme u kojem moramo djelovati zajedno za planet. Sutra će biti prekasno.”

Predstavnici Komisije na summitu bili su potpredsjednik nadležan za euro i socijalni dijalog, također zadužen za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala Valdis Dombrovskis, potpredsjednik zadužen za energetske uniju Maroš Šefčovič i povjerenik za klimatsku i energetske politiku Miguel Arias Cañete. Svaki od njih je najavio konkretne akcije u gospodarskoj tranziciji i borbi protiv klimatskih promjena.

Inicijativa za današnji summit došla je od francuskog predsjednika Emmanuela Macrona na summitu G20 u Hamburgu u srpnju 2017. godine, nakon što je američka administracija priopćila kako će se povući iz Pariškog sporazuma. Francuska je organizirala summit zajedno s glavnim tajnikom UN-a Antóniom Guterresom i predsjednikom Svjetske banke Jim Yong Kimom. Europska komisija bila je jedan od ključnih partnera.

Summit je okupio aktere koji su uključeni u stvaranje moderne i čiste ekonomije i one koji imaju sposobnost financirati klimatske aktivnosti. Na summitu je sudjelovalo više od 1000 delegata koji su nastavili aktivnosti i sljedećeg dana.

Pariški klimatski sporazum korak bliže uvođenju u EU zakonodavstvo

Na zajedničkom zasjedanju Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI) te Odbora za industriju, istraživanje i

energiju (ITRE) Europskog parlamenta, zastupnici su 7. prosinca usvojili prijedlog izmjena zakonodavnog paketa energetske unije kojima će se odredbe Pariškog klimatskog sporazuma uvrstiti u EU zakonodavstvo. Član dvaju spomenutih Odbora, zastupnik Zelenih/ESS-a Davor Škrlec, smatra kako je ovo veliki korak prema postavljanju klimatskog i energetske zakonodavnog okvira EU-a i mobilizacije svih aktera na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

“Usvojenim izmjenama očekuje se od država članica konstantno povećanje udjela obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti do 2030. godine, a na snazi će biti jake korektivne mjere u slučaju bilo kakvih kašnjenja u ispunjavanju ciljeva. Ovo će ulagačima pružiti potrebnu sigurnost i pomoći u stvaranju zelenih poslova u Europskoj uniji. Od svake države članice zahtijeva se uspostava platforme za klimatski i energetske dijalog kako bi građani, jedinice lokalne vlasti i svi uključeni dionici mogli imati utjecaj na formiranje dugoročnih strategija i nacionalnih planova. Na taj način smo osigurali da

građani, gradovi i regije budu u potpunosti uključeni u borbu protiv klimatskih promjena i energetske siromaštva.” – rekao je Škrlec.

Usvojeno izvješće o upravljanju energetske unijom uvođi koncept “ugljičnog proračuna” u EU zakonodavstvo kako bi se odredilo koliko se još emisija može ispustiti u atmosferu da bi se zadovoljilo ograničavanje porasta globalne temperature do 2°C. Komisija će izračunati koliki je “pripadajući dio” Europske unije u globalnim emisijama.

“Žalostno je što sve političke skupine nisu bile spremne zauzeti se za provedbu Pariškog sporazuma u praksi, a stav desnih parlamentarnih grupa, osobito europskih pučana i konzervativaca, poprilično je razočaravajući zbog potkopavanja napora da se postigne europski proračun za ugljen u skladu s ublažavanjem klimatskih promjena do kraja ovog stoljeća.” – zaključio je Škrlec.

Zastupnici Europskog parlamenta glasovat će o novim izmjenama u siječnju 2018. godine na plenarnoj sjednici u Strasbourgu.

NISKOUGLJIČNO DRUŠTVO

Europa bez ugljena – održiva alternativa za europske građane

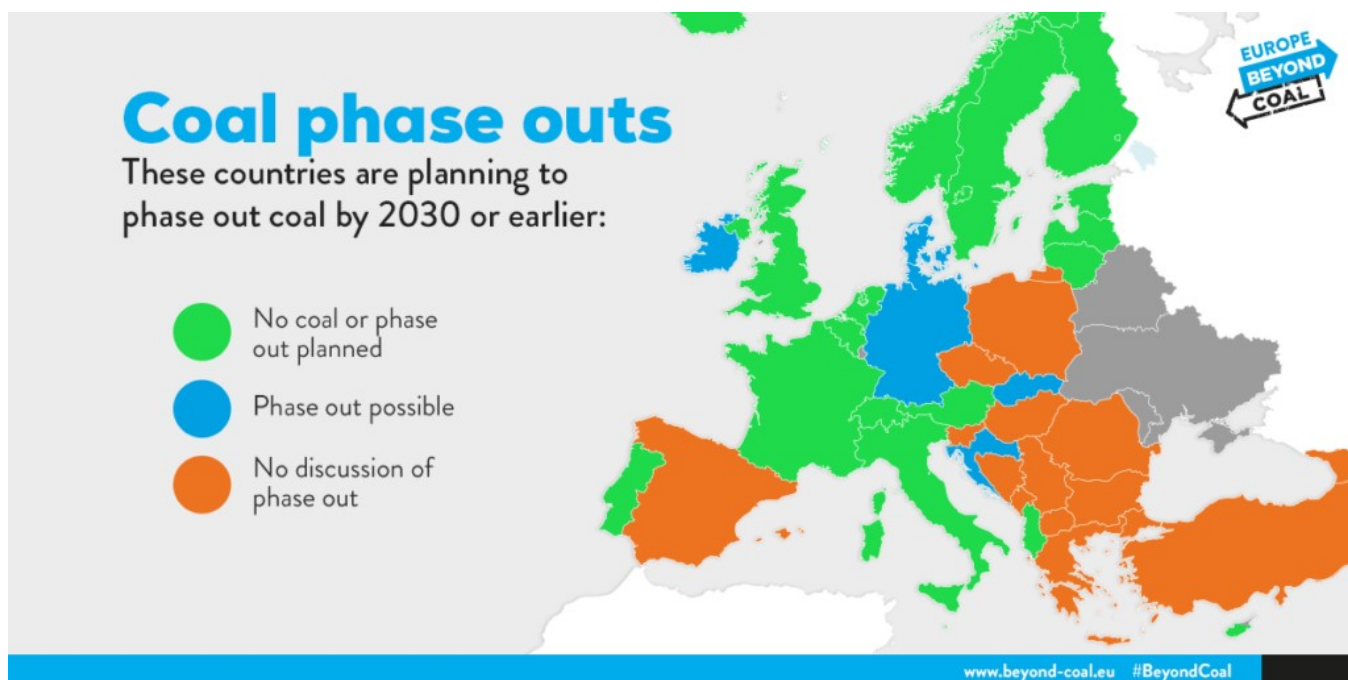
Platforma 'Coal Regions in Transition Platform' pokrenuta u Strasbourgu namijenjena je podršci regija ugljena koje prolaze kroz tranziciju. Odvija se s ciljem potpore europske regije ugljena za razvoj procesa upravljanja tranzicijom, razmjene najboljih praksi na društveno-gospodarskim aspektima te pružanje informacija o financijskim alatima za potporu napuštanja ugljena. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a Europskog parlamenta pozdravlja ovu inicijativu u kojoj će biti aktivni sudionici.

S ciljem boljeg razumijevanja društveno-gospodarskih aspekata regija ugljena te procjene koliko su postojeći EU fondovi učinkoviti u pomoći pri prestanku eksploatacije ugljena, Zeleni su nedavno naručili studiju "Prestanak korištenja ugljena, ponovno promišljanje Europe". Ovo izvješće, koje bit će objavljeno početkom nadolazeće godine, predstaviti će četiri stu-

dije slučaja, i to Njemačka (Lusatia), Grčka (Kosani), Španjolska (Aragon) i Poljska (Silesia). Ukoliko je tranzicija učinkovito planirana sa svim zainteresiranim stranama, odmak od ugljena može ponuditi nove izuzetne prilike za navedene regije. Loos-en-Gohelle na sjeveru Francuske je dobar primjer za to – građani pogođeni zatvaranjem rudnika ugljena su počeli raditi na in-

spirirajućem tranzicijskom projektu koji je pomogao bivšim rudarskim radnicima prelazak na poslove visoke vrijednosti, kao što su različite ekološke inicijative i poslovi vezani za obnovljive izvore energije. Ova ekonomska renesansa predstavlja jedan takav uspjeh koji inspirira i mnoštvo drugih gradova diljem Europe. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a determiniran je u angažmanu u smis-

lenom dijalogu sa svim zainteresiranim stranama kako bi zajednički pronašli što bolji put u prestanku korištenja ugljena, istovremeno podržavajući rudare, kao i čitavu regiju ugljena. Isti su se uspješno odazvali nizu alata koji se temelje na dijalogu dionika o ugljenu koji će omogućiti sudionicima da razviju lokalne tranzicijske strategije o procesima upravljanja, mogućnostima financiranja, mogućnostima zapošljavanja i rasta te rehabilitaciju okoliša.

Nadalje, Klub zastupnika Zelenih/ESS-a je trenutno u potrazi za budućim energetske sustavom bez ugljena, dok istodobno pokušavaju osigurati pravednu tranziciju za navedena područja u okviru pregovora oko Paketa za čistu energiju. Dok su ekološke grupe kritizirale Vijeće EU-a zbog dopuštanja dugotrajnih subvencija elektranama na ugljen, Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta stao je čvrsto na stranu ukidanja subvencija za ugljen. Posvuda u

svijetu sve više ljudi shvaća važnost i potrebu prestanka upotrebe ugljena te potrage za progresivnim načinom mijenjanja navika koprištenja jednog od najštetnijih izvora energije, koji ne samo da pospješuje globalno zatopljenje, već ima značajan utjecaj na naše zdravlje i okoliš.

Ova tema je bila jedna od najvažnijih točaka na dnevnom redu posljednjih klimatskih pregovora u Bonnu, u Njemačkoj. Nekoliko zemalja i civilnih društava pokrenuli su inicijativu kojom pozivaju na prestanak korištenja ugljena, suprotstavljajući se na taj način pritisku Trumpove vlade.

Neprofitne organizacije su pokrenule svoju kampanju "Europe Beyond Coal" kako bi u potpunosti ukinuli proizvodnju ugljena i proizvodnju električne energije na bazi ugljena do 2030. godine. Na međunarodnoj razini, Kanada i Ujedinjena Kraljevina preuzele su inicijativu s 20 zemalja i dvije američke

države za pokretanje "Powering Past Coal" saveza. Ovaj savez ne uključuje deset najvećih potrošača ugljena u svijetu, a nove konstrukcije elektrana na ugljen će i dalje biti prihvaćene ako su opremljene tehnologijama za smanjenje emisija. Međutim, inicijativa šalje političku poruku, a Zeleni se nadaju da će potaknuti i druge zemlje da krenu u tom smjeru.

Sustav ukidanja korištenja ugljena, ukoliko je izgrađen i razvijen u bliskom partnerstvu sa svim akterima (rudari i njihove obitelji, lokalni i regionalni predstavnici), pruža održive prilike za Europu te može biti od velike pomoći pre postizanju ciljeva dogovorenih Pariškim sporazumom. Upravo ovo će biti fokus u radu Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a u nadolazećoj godini.

Potpišite peticiju za Europu bez ugljena – Europe beyond coal petition!

9. PROSINCA - MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV KORUPCIJE

Borba protiv korupcije i kako je pobijediti

Nove procjene objavljene ove godine pokazale su nevjerojatno veliku količinu novca izgubljenog zbog korupcije u EU: ta brojka se kreće između 179 i 990 milijardi eura godišnje. Ali kada govorimo o korupciji, ne govorimo samo o novcu, govorimo i o pravdnosti. Zgrožavamo se nad korupcijom jer je ona direktno kršenje načela da smo svi jednaki: kroz korupciju ljudi dobivaju moć, novac i prednosti koje ne zaslužuju. Snagu i novac koji trebaju pripadati ljudima.

Metaforički rečeno, korupcija je poput zarazne bolesti, virusa koji se brzo širi, zaražava ljude na načine koji nisu uvijek vidljivi, te pritom narušava ugled i rad naših javnih služba. Korupcija je virus koji se širi u mraku i uživa u tropskoj klimi "offshore" financijskih centara koji potpomažu i upućuju korumpirane dužnosnike u pranje novca. Virus su stvorili ljudi, no nisu potrebni doktori za njegovo istrebljivanje, već puno napornog rada, ili, još bolje rečeno – timskog rada..

Možda je i zato ovogodišnja službena tema UN-a #UnitedAgainstCorruption.

To je zbog toga što u borbi protiv korupcije postoji toliko kuteva da bismo trebali doslovno vojsku ljudi koji su spremni ući u koštac s ovim velikim izazovom današnjice kako bi je pobijedili. Dobra je vijest ta što postoji mnoštvo načina kojima možemo utjecati i doprinijeti iskorjenjavanju korupcije. Oni ubrajaju novinarski rad, pravo, kampanje, podizanje svijesti, izobrazbe za provedbu zakona i pravosuđa, poticanje na promjene u zakonima koji dopuštaju korupciju i njeno slobodno kretanje na-

šim financijskim sustavom. Ono što je najbitnije za zapamtiti je to da u borbi protiv korupcije ima mjesta da svatko od nas napravi barem malu promjenu.

Ovaj članak će u nastavku predstaviti samo nekoliko načina na koje se Europski parlament bori protiv korupcije. Da bi borba bila što uspješnija, potreban je zajednički napor, stoga svi s istim ciljem su dobrodošli pridružiti se zajedničkoj borbi!

1. Transparentnost: osnovno pravo koje također može prevenirati korupciju

Transparentnost je ključno sredstvo za zastrašivanje jer povećava uloge onima koji se pokušavaju riješiti koruptivnih aktivnosti. Pridržavanje prava pristupa informacijama znatno

olakšava mogućnost da će počinitelji koruptivnih djela biti uhvaćeni. Slijedom iste analogije korupcije kao virusa, dobra politika transparentnosti je poput redovitog pranja ruku – u osnovi sprječava zarazu.

Zbog toga EU institucije rade ne samo na tome da održe, odnosno obrane transparentnost, već i da je poboljšaju – transparentnost u načinu donošenja odluka, transparentnost u načinu trošenja novca, transparentnost u načinu implementacije EU prava.

Obrana prava na pristup znanstvenim istraživanjima o učincima kemikalija: Četiri zastupnika grupacije Zelenih/ESS-a dovela su Europsku agenciju za sigurnost hrane (EFSA) pred Sud u svrhu svoje borbe za veću transparentnost glede spornih

studija o utjecaju glifosata, odnosno njihovog nejasnog tumačenja uzrokuje li glifosat rak. Njihovi nalazi su u suprotnosti s nalazima UN-ove agencije za istraživanje raka, poznate pod skraćenicom IARC, koja temelji svoj rad na studijama koje su objavljene u recenziranim znanstvenim časopisima. Unutar Europske unije vrijedi praksa da kompanije koje se prijavljuju za odobrenje za prodaju svojih proizvoda ujedno moraju osigurati da su njihovi proizvodi sigurni za prodaju. Međutim, studije koje to potvrđuju ne trebaju biti objavljene kako bi ih EFSA prihvatila, te se dogodila sljedeća situacija – kada su zastupnici EP-a zatražili od EFSA-e navedene studije kako bi znanstvenici mogli dati svoje stručno mišljenje na njih, EFSA ih je odbila gotovo sve pokazati s ciljem zaštite komercijalnih interesa određenih kompanija. Slučaj je predstavljen Europskom sudu jer zastupnici Zelenih/ESS-a vjeruju u viši interes javnosti za studije te jer javnost ima pravo pristupa informacijama o okolišu, što omogućava Aarhuška uredba te međunarodna Aarhuška konvencija.

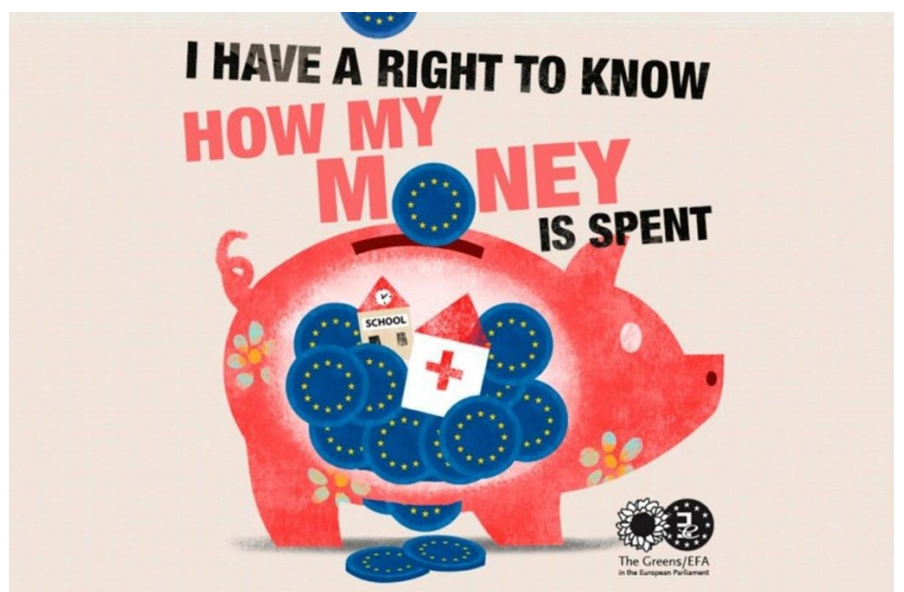
Poziv na bolji pristup pravilima o dokumentima: Grupacija Zelenih/ESS-a je oduvijek zahtijevala bolji pristup informacijama za javnost, uključujući i poboljšani EU pristup pravilima o dokumentima. Također inzistiramo na tome da Vijeće EU-a još više otvori pristup svom procesu donošenja odluka: klikom na sljedeći link je vidljiv nedavni podnesak Europskom pučkom pravobranitelju za veću transparentnost rada Vijeća.

2. Kontrola potrošnje novca

Grupacija Zelenih/ESS-a svojim radom je uvijek nastojala povećati transparentnost i kontrolu nad utroškom javnih sredstava – bilo od strane korisnika EU fondova, bilo od strane EU dužnosnika i njenih samih predstavnika. To je zbog toga što, ukoliko je sustav za kontrolu korištenja javnih sredstava labav, širenje korupcije je također lakše. Ukoliko je korupcija poput virusa, onda je loša kontrola javnog novca slična neuspjelom cijepljenju, odnosno neuspjeloj prevenciji širenja zaraze.

Zastupnici Europskog parlamenta i njihove uredske naknade: Zeleni su također zatražili od Europskog parlamenta usvajanje boljih pravila o trošenju 4 000 EUR mjesečno uredskih izdataka. Žele da zastupnici Europskog parlamenta primaju novac za uredske izdatke na odvojenom računu, budu obavezni potkrijepiti troškove s računima te jednako tako postaviti slučajne provjere koje će osigurati da se novac troši u prave svrhe. Europski parlament radi na novim pravilima o trošenju novca iz navedenog fonda, a Zeleni će i dalje nastaviti zahtijevati

jevati primjenu najviših standard transparentnosti i kontrole te iste primjene. Nestrpljivi čekati da Parlament u cijelosti usvoji promjene, Zeleni su usvojili svoju internu politiku transparentnosti glede uredskih naknada koja je poslužila kao inspiracija za godišnji proračun Europskog parlamenta usvojenog prošli mjesec.

3. Etika, nepotrebni utjecaj i sukob interesa

Korupcija se razvija u razvijenoj kulturi sukoba interesa, a to je moguće kada su etička pravila koja se primjenjuju na javne dužnosnike ili slaba, ili nisu na pravi način primijenjena. U slučaju Europske unije, predlažemo promjenu Kodeksa ponašanja koji se primjenjuje na donositelje odluka i potiče na bolju regulaciju lobista, kako bi se osiguralo da ne postoji trgovanje utjecajem ili pristrano odlučivanje.

Kodeks ponašanja za zastupnike Europskog parlamenta i za članove Komisije: Povjerenici i zastupnici su obavezani posebnim Kodeksom ponašanja koji ih obavezuje da npr. javno izjavljuju svoje suprotstavljene interese i suzdrže se od obavljanja određenih vrsta aktivnosti. No, Zeleni žele stroža pravila kako bi npr. zastupnici i povjerenici bili spriječeni baviti se poslovima lobiranja odmah po napuštanju EU institucija. Trenutna situacija je takva da su povjerenici pokriveni u tom smislu 18 mjeseci nakon napuštanja Komisije, dok zastupnici EP-a nemaju takav obavezni period. Na sljedećem linku možete pročitati

više o radu Zelenih na reformi Kodeksa ponašanja zastupnika u EP te Kodeksu ponašanja za povjerenike Europske komisije. Zeleni su također uspješni poboljšati nadzor Europskog parlamenta o potencijalnim sukobima interesa koje povjerenici ili kandidati za povjerenike mogu imati, zahvaljujući izvješću koje je napisao zastupnik Zelenih / ESS-a, Pascal Durand. Također pozivaju na uspostavu novog neovisnog tijela koje će nadgledati etička pravila i primijeniti sankcije u slučajevima neprikladnog ponašanja.

Transparentnost lobističkih ustanova: Razlog zbog kojeg je transparentnost u lobiranju uključena u članak o korupciji je taj da, iako je predstavljanje mišljenja normalni dio demokratskog procesa, problem mogu nastati ukoliko se granica između lobiranja i pretjeranog utjecaja prijeđe. Iz tog razloga Zeleni pozivaju na transparentnost i jasna pravila kada je riječ o interakciji između donositelja odluka i interesnih grupa.

Transparentnost, odgovornost i integritet u EU: Tijekom pro-

tekle godine, Zeleni su uspješni pregovarati o promjenama u parlamentarnim pravilima (Pravilnik o radu) koje će napokon spriječiti zastupnike da istovremeno djeluju i na strani lobista. Uspješni su također predstaviti novo pravilo koje dopušta Europskom parlamentu oduzimanje znakova za pristup Parlamentu lobistima, ukoliko oni, kao što je bio slučaj s Monsanto i Caterpillarom, odbiju surađivati prisustvovanjem sudskim saslušanjima, odnosno ročištima ili pružanjem dokaza. Sven Giegoldovo izvješće o transparentnosti u EU institucijama je usvojio Parlament u rujnu 2017. godine nakon mjeseci pregovaranja i različitih pokušaja, pogotovo unutar EPP grupacije, da se ono zaustavi. Izvješće će sada poslužiti kao nacrt koji predstavlja ključne promjene koje bi trebale biti prisvojene u različitim institucijama kako bi te iste institucije učinili što transparentnijima i odgovornijima prema građanima.

Reformiranje EU registra transparentnosti: Grupacija Zelenih/ESS-a u EP-u je jako puno

radila na promoviranju izvještavanja sa sastanaka EU dužnosnika i lobista, uključujući pritom i zastupnike EP-a. Sven Giegold je predstavnik Zelenih po pitanju Registra transparentnosti koji je poticao Parlament na usvajanje ambiciozne pozicije koja uključuje restrikcije protiv onih lobista koji se odbiju registrirati. Sada se države članice trebaju složiti po pitanju nadolazećeg Registra transparentnosti te se možemo nadati usvajanju mandata za pregovore prije kraja tekuće godine. Zeleni već potiču svoje kolege na transparentnost te na objavu sažetaka svakog sastanka s EU institucijama.

Lobby kalendar: S obzirom na duboku otpornost prema transparentnosti zastupnika Europskog parlamenta iz glavnih političkih grupa, Zeleni su odlučili već usvojiti vlastitu politiku transparentnosti lobija unutar grupacije. Većina zastupnika Zelenih/ESS-a koristi platformu koju vodi Transparency International EU koji povezuje svoje službene kalendare sa stranicama te automatski i u stvarnom vremenu objavljuje sastanke s interesnim grupama. Lista lobističkih sastanaka je dostupna na sljedećem linku: <https://lobbycal.greens-efaservice.eu/all/Isti> softver je usvojila i lokalna uprava grada Pariza, a nadamo se da će se širiti i dalje!

4. Pranje novca

Direktiva o borbi protiv pranja novca: zastupnica u Europskom parlamentu iz grupacije Zelenih/ESS-a Judith Sargentini, unutar Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje

poslove Europskog parlamenta (LIBE) radi u svojstvu izvjestitelja na reformi direktive o borbi protiv pranja novca. Potrebno je uvesti čvrste mjere koje bi offshore tvrtkama uvelike otežale uključivanje u koruptivne postupke. Oni koji su uključeni u korupciju uvijek će pokušati sakriti svoju prljavu stečenu dobit i imovinu, te nastaviti pranje prihoda od kriminalnih aktivnosti. Zato je potrebna transparentnost nad time tko je krajnji vlasnik tvrtki i te informacije moraju biti dostupne javnosti. Također, potrebno je obvezati više financijskih posrednika i relevantnih tvrtki da uvedu provjere na novac kojim se koriste, koristeći se procesom dubinske analize, te je također potrebno osigurati da politički eksponirane osobe i njihova imovina budu u potpunosti isključene iz koruptivnih radnji. U tijeku su pregovori između Parlamenta, Vijeća EU-a i Komisije, ali nije jasno hoće li se konačni sporazum postići 2017. godine jer postoji nekoliko zemalja koje blokiraju ideju o većoj transparentnosti nad tvrtkama, posebice Velika Britanija, Cipar, Irska, Malta i Luksemburg. Neki čak predlažu da strane tvrtke neće

biti pokrivene novim pravilima, što bi stvorilo ogromnu prazninu. Zeleni/ESS će nastaviti držati snažnu poziciju tijekom pregovora tako da nadolazeća reforma direktive o borbi protiv pranja novca smanji prostor kojim prihod od kriminala i korupcije prolazi kroz naš sustav.

Istražni odbor za ispitivanje Panama Papers-a – (puni naziv: Istražni odbor za ispitivanje navodnih kršenja i nepravilnosti u primjeni prava Unije u području pranja novca, izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza): Također, Zeleni/ESS su bili jedna od pokretačkih snaga iza istražnog odbora kojeg je postavio Europski parlament nakon skandala Panama Papers, koji su (još jednom) otkrili masovnu utaju i izbjegavanje plaćanja poreza od strane bogatih i moćnih. Sredinom prosinca, Europski parlament će glasovati o konačnom izvješću istražnog odbora vezanog za Panama Papers, te je potrebno osigurati da izvješće donose specifične i ambiciozne preporuke kako bi se izbjeglo pranje novca i utaje poreza. S obzirom da konzervativne opcije u Parlamentu ne žele mijenjati postojeći sustav,

Zeleni/ESS su pokrenuli kampanju na twitteru koja poziva zastupnike da brane javni interes. Za više informacija pogledajte ovdje i pridružite se kampanji Zelenih/ESS-a slanjem tweetova MEP-ovima!

5. Sloboda medija i istraživačko novinarstvo

Sloboda i neovisnost medija preduvjet je za funkcioniranje demokracije. Novinari svojim radom provjeravaju i pomažu osigurati da pozicija moći nije korumpirana i zloupotrebljena zbog privatne dobiti.

Barem je to tako u teoriji. U praksi, međutim, komercijalni pritisci, koncentracija medija, šefovi država ili oligarsi koji preuzimaju tisak, kao i psihološke i fizičke prijetnje, pa čak i pritvaranje novinara, predstavljaju prijetnje koje se konvergiraju kako bi se novinarstvo pretvorilo u sve rizičnije zanimanje. Nedavno izvješće pokazalo je da je sloboda medija diljem svijeta pala na najnižu razinu u ovom desetljeću.

Zeleni/ESS se trude pronaći rješenje za niz problema s ko-

jima se suočavaju novinari koji pokušavaju obaviti svoj posao, počevši od procjene različitih modela financiranja koji bi se mogli koristiti za jamčenje neovisnosti i slobode novinara, kao i vrijeme za obavljanje detaljnih istražnih radova.

Financiranje istraživačkog novinarstva: Sljedeće godine, zahvaljujući prijedlogu grupacije Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu, Europska komisija će putem Europskog centra za tisak i slobodu medija osigurati do 500.000€ potpore za novinarske timove koji traže financiranje za prekogranični istražni rad.

Europska nagrada za novinarstvo: Slijedom šokantnog ubojstva na Malti, u kojem je uslijed bijela dana ubijena novinarka koja je radila na otkrivanju korupcije i organiziranog kriminala, Zeleni/ESS predlažu uspostavljanje godišnje nagrade Europskog parlamenta u čast Daphne Caruana Galizia, koja bi bila dodijeljena izvrsnim novinarima. Nagrada će osigurati prijeko potrebno priznanje, financiranje i podršku kako bi se

novinarima omogućio nastavak važnog rada. Samo prošli tjedan jedan od zastupnika Zelenih/ESS-a, Sven Giegold, otišao je na misiju Europskog parlamenta na Maltu kako bi pozvao na temeljitu istragu o ubojstvu novinarku i kako bi potaknuo promjene kojima bi se ukinula uloga Malte u omogućavanju poreznih prijevara i izbjegavanja poreza. Zeleni/ESS su podržali zahtjev obitelji ubijene novinarku prema kojem bi Malteška vlada trebala odstupiti.

Poruka novinarima, novim medijima i akademikima: Zajedno s onima na terenu koji istražuju ili pate od pritisaka na suvremeno novinarstvo, Zeleni/ESS žele kreirati politike koje bi mogle pružiti održivu alternativu trenutnim medijskim modelima koji se ponekad previše oslanjaju na oglašavanje, pate od političkih i komercijalnih pritisaka ili primjenjuju previše ograničenja u radu novinara. Ako biste željeli raditi na ovim pitanjima, slobodno kontaktirajte grupu Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu!

6. Zaštita zviždača

Zaštita zviždača bitan je dio slobode izražavanja i ima višestruke učinke poput zastrašivanja potencijalnih koruptivnih radnji zbog mogućnosti razotkrivanja, ali i kao način pružanja savjeta ili dokaza koji će pomoći u procesuiranju koruptivnih aktivnosti.

Do 40% svih otkrivenih slučajeva prijave otkrivaju se zahvaljujući zviždačima. Osim toga, nedavna studija Europske komisije pokazala je da bi se svake godine moglo spasiti iz-

među 5,8 i 9,6 milijardi eura ako bi se zaštitili zviždači u cijeloj EU, a navedeni podaci vrijede samo za području javne nabave.

Zajedno sa sindikatima, organizacijama civilnog društva, novinarima i zviždačima, Zeleni/ESS rade kampanju kako bi pogurali Komisiju da konačno predloži zakonodavna rješenja koji će osigurati minimalne standarde zaštite zviždača u privatnom i javnom sektoru. Osim toga, potrebno je sa sigurnošću utvrditi da su svi zviždači jednako zaštićeni neovisno o tome otkrivaju li zločine povezane s okolišem, kršenjem ljudskih prava, povrede prava potrošača ili pacijenta, a ne samo zaštita onih koji otkrivaju novčanu prijevare.

Napori Zelenih/ESS-a vezani za kampanju su se dosad isplatili: budući da su Zeleni/ESS u svibnju 2016. godine napisali vlastiti nacrt direktive o zaštiti zviždača, Europski parlament izradio je dva izvješća koja su posebno pozivala na zaštitu zviždača širom EU, a Vijeće EU-a je dalo javnu izjavu pokazujući svoju potporu problemu. To je potaknulo Komisiju da pokrene javnu raspravu i procjenu utjecaja, što su prvi koraci prije predlaganja zakona.

Rezultati javne rasprave pokazali su veliku potporu prema izradi zakonodavstva na razini EU-a koje bi postavilo zajedničke standarde zaštite zviždača diljem Unije. Ukupno 5 700 odgovora u javnoj raspravi pokazalo je 96% potpore pojedinaca i 84% potpore organizacija u korist zakonodavstva o zviždačima na razini EU-a.

U utorak, 5. prosinca, zastupnici

iz različitih političkih grupacija zajedno s organizacijama civilnog društva organizirali su okupljanje ispred Komisije kako bi pozvali na ambicioznu zaštitu ASAP-a. Za više informacija pogledajte ovdje.

Loptica je sada na strani Komisije i pritisak je na tome da se isprva postigne ambiciozan prijedlog prije nego što postane prekasno i trenutak za reformu prođe.

7. Procesuiranje koruptivnih radnji

Jedan od najvažnijih načina za suzbijanje korupcije je i okončati nekažnjivost koja ponekad dolazi s njom. U mnogim zemljama, korupcija je dvostruko veća jer suci nisu sposobni krivično goniti prijestupnike i dovesti ih pred lice pravde. Ako je korupcija virus, onda bi jaka i neovisna sudska vlast bila savršeno cjepivo.

Uspostava nezavisnog Ureda europskog javnog tužitelja: Kako bi se okončala nekažnjivost za koruptivne radnje, što može biti teško procesuirati u EU jer zahtijeva veliku koordinaciju

između različitih jurisdikcija i agencija za provedbu zakona, Zeleni/ESS su dosljedno poticali uspostavu Ureda europskog javnog tužitelja, koji će se, između ostalih zločina, boriti protiv korupcije i prijave u trošenju novca unutra EU-a. To nije bilo lagano postići: nekoliko država članica protivi se ideji da postoji neovisno tijelo na razini EU-a koje bi moglo istražiti zločine povezane s novcem, pa je Ured postavljen od strane 20 zemalja članica, s 8 država članica koje su se odlučile izuzeti iz inicijative, tzv. opt-out mechanism: Velika Britanija, Irska, Danska, Švedska, Nizozemska, Poljska, Mađarska i Malta. Ipak, ova inovativna inicijativa omogućit će temeljitije istrage o zločinima kao što su lažna uporaba EU fondova, korupcija u prekograničnim projektima izgradnje ili prekogranična prijevare vezana za PDV, koja u EU godišnje iznosi oko 50 milijardi eura. Istrage će se provoditi u bliskoj suradnji s tužiteljima u državama članicama i trebale bi pomoći da se spriječi zloupotreba milijardi eura novca poreznih obveznika.

ŠTETNI ZA ZDRAVLJE? Zastupnici tražili zabranu korištenja fosfata u kebabu

U srijedu, 13. prosinca zastupnici Europskog parlamenta glasovali su na plenarnoj sjednici u Strasbourgu o prigovoru na prijedlog Komisije kojim se dopušta daljnja upotreba fosfatnih aditiva u mesnim proizvodima poput doner-kebaba. Prigovor koji su uputili zastupnici Kluba Zelenih/ESS-a Bart Staes i S&D-a Christel Schaldemose, imali su za cilj zaštitu zdravlja građana EU-a.

Zastupnici ističu da je izvješće Komisije iz 2017. godine pokazalo da se u nekim državama članicama krivo interpretirao zakon Europske unije koji se odnosi na proizvode od mesa i njihovu pripremu, što je rezultiralo nedostatkom ujednačene primjene zakona. Upotreba fosfatnih aditiva u zamrznutom mesu koje se koristi u pripremi doner kebaba i gyrosa trenutno nije regulirano nijednim EU zakonom. Europska komisija pokušava to promijeniti. Nacrt Komisi-

jinog prijedloga omogućit će korištenje fosforne kiseline, fosfata i polifosfata kao aditiva u navedenim mesnim proizvodima.

Ovo nije pokušaj zabrane kebaba?

Ovaj prigovor Komisijinom prijedlogu nije povezan s pokušajem zabrane kebaba. Štoviše, intencija prigovora jest ta da ljudi uživaju u omiljenoj hrani, ali bez aditiva koji su nepotrebni te potencijalno opasni po njihovo

zdravlje, što je uostalom i građansko pravo.

Koji su temelji prigovora Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a?

Prema EU zakonu, aditivi hrani mogu biti autorizirani samo ukoliko je njihova upotreba sigurna, tehnološki opravdana te ne vodi u zabludu potrošače. Navedeni slučaj dodavanja aditiva u smrznuto meso ne udovoljava ovim kriterijima. Postoje ozbiljne sumnje o negativnom utjecaju fosfatnih aditiva na zdravlje. Ne-

давне studije su povezale visoki udio fosfora s povećanjem stope smrtnosti. Dugoročne dijete na bazi fosfora mogu oštetiti zdravlje kostiju kroničnim bubrežnim bolesnicima, ali i među zdravom populacijom. S obzirom na navedeno, označavanje fosfora na prehrambenim proizvodima koji ga sadržavaju bi trebalo biti obavezno. Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) trenutno preispituje upotrebu fosfatnih aditiva u svim prehrambenim proizvodima. Završetak ispitivanja se očekuje do kraja sljedeće godine. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a stoga zaključuje kako bi bilo suludo dopustiti daljnju autorizaciju dok EFSA na završi svoju istragu. Prigovor ide također u prilog zaštote prava potrošača. Zabrinjavajuća je također i činjenica kako se fosfatni aditivi, zahvaljujući njihovim svojstvima koja se vežu na vodu, mogu koristiti za povećanje težine me-

sa, što dovodi do zaključka o namjernom obmanjivanju potrošača i prodaje vode pod cijenom mesa. Nasuprot tvrdnji da alternative fosfatu u ovom slučaju nema, određeni proizvođači nude i bezfosfatne opcije.

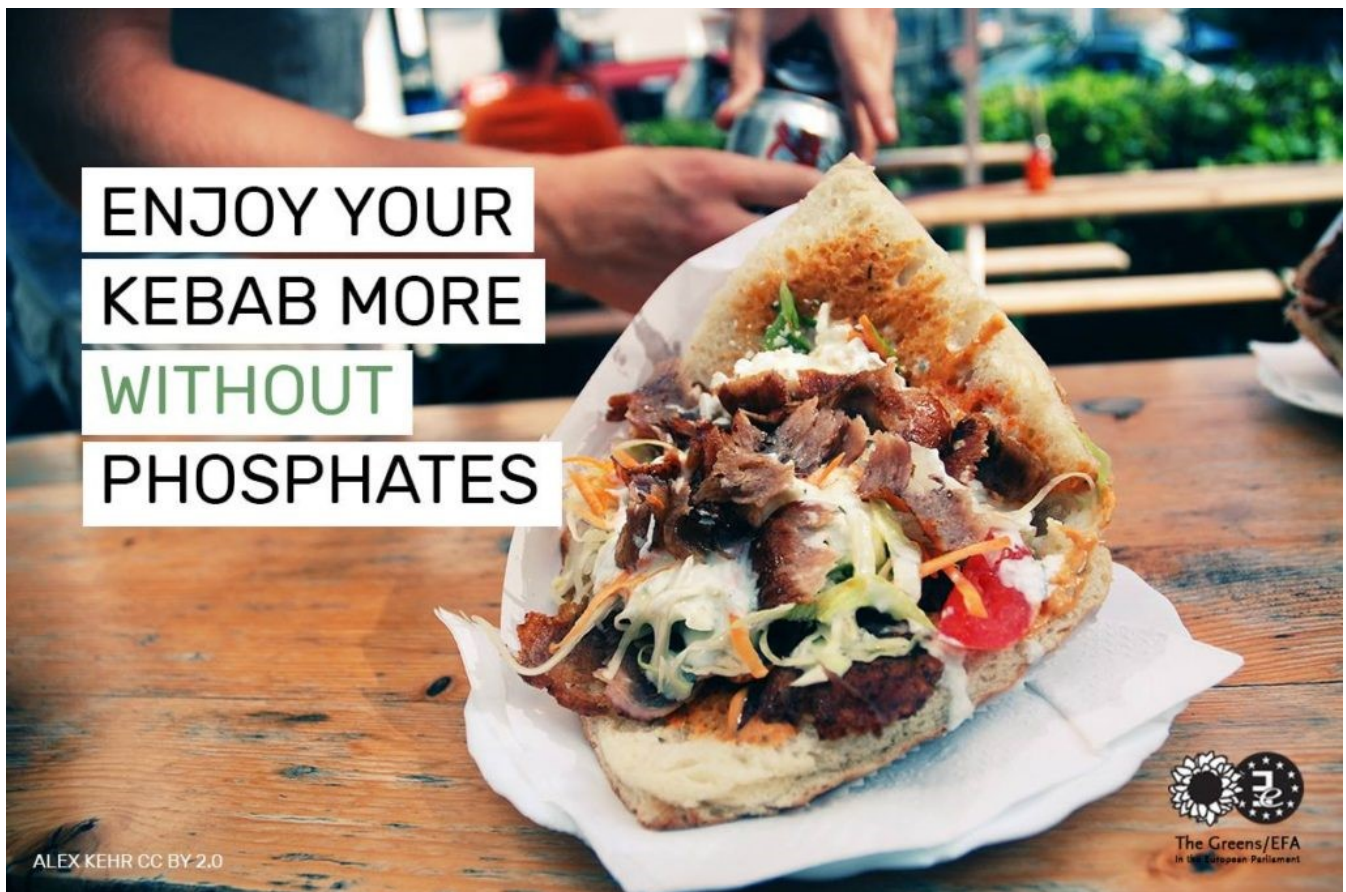
Ako su već zabranjeni, zašto je u nekim državama raširena upotreba fosfata?

Izvješće Europske komisije o službenim kontrolama aditiva u prehrambenim proizvodima iz 2017. godine pokazalo je da se države članice suočavaju s značajnim izazovima u verifikaciji korištenja aditiva u hrani u skladu sa zakonodavnim zahtjevima Europske unije te da su u nekim državama članicama nadležna tijela i subjekti u poslovanju s hranom imali različite, a ponekad netočna, tumačenja primjene EU propisa koji se odnose na mesne prerađevine i mesne proizvode. Za razliku od mesnih pri-

pravaka, koji još uvijek izgledaju kao svježe meso, mesni proizvodi su podvrgnuti obradi tako da oni više nemaju svojstva svježeg mesa. Veći broj aditiva je dopušten u mesnim proizvodima od mesnih pripravaka.

Fosfat u kebab mesu: prijedlog Europske komisije prolazi

Rezolucija koja se protivi odobrenju fosfata u kebabu nije uspjela dobiti apsolutnu većinu od 376 zastupnika u srijedu. Prihvaćen je prijedlog Komisije kojim bi se dopustilo korištenje fosforne kiseline, difosfata, trifosfata i polifosfata (E 338-452) u kebab mesu - bilo da se radi o ovčetine, janjetini, teletini, govedini ili peradi. Rezolucija Europskog parlamenta pozvala je na blokiranje planova za dopuštanje uporabe fosfata u kebab mesu, bar dok se ne objave rezultati znanstvene studije koju provodi Europska agencija za sigurnost hrane.

Prilika za stažiranje u Europskom parlamentu

24-godišnja Hrvatica iz Montreala i diplomirana ekonomistica Rafaella Arapović trenutno stažira u uredu zastupnika Davora Škrleca u Bruxellesu, koji je odlučio pružiti priliku za stažiranje i mladim Hrvatima iz Kanade.

Rafaella Arapović završila je trogodišnji studij ekonomije i političkih znanosti Sveučilišta u Montrealu, gdje trenutno studira i pravo. Jedna od osnivačica kluba UN Women za prava žena u svijetu, koji je brzo narastao na više od 400 članova. Klub je prepoznat od strane sveučilišta kao odličan primjer studentskog pokreta. Nakon što je zastupnik Škrlec iskazao interes za kanadskim stažistima hrvatskog državljanstva, putem hrvatskog veleposlanstva u Kanadi došla je u kontakt s uredom zastupnika Škrleca, a nakon intervjua primljena je na stažiranje u briselskom uredu u trajanju od četiri mjeseca. Zanimaju je politika, naglasak na međunarodnom trgovačkom pravu (CETA) i zelenim temama. Aktivno sudjeluje u kulturnim događanjima hrvatske zajednice u Kanadi, a već deset godina je učiteljica hrvatskog folkloru i tamburice.

- Koliko vam ovo iskustvo stažiranja može pomoći u daljnjem profesionalnom razvoju i traženju posla?

Funkcioniranje sustava Europske unije često je nepoznanica ljudima u Sjevernoj Americi, no stupanjem CETA-e na snagu, u Kanadi će postati nužno razumjeti kako EU funkcionira. Posebno me zanimaju

trgovačko pravo i međunarodni odnosi, a rijetkost je u Kanadi da budući odvjetnici ili diplomati imaju iskustvo stažiranja u EU institucijama što će mi pomoći da se istaknem pri ulasku na tržište rada. S obzirom na to da sam završila studij ekonomije i političke znanosti, a trenutno studiram i pravo, ovo stažiranje mi pomaže u primjeni teoretskog znanja u praksi. Imam priliku biti usred procesa donošenja odluka, a posebno me zanimaju sličnosti i razlike između europskog i kanadskog sustava i pojedinačne prednosti svakog od njih.

Zastupnik Škrlec stručnjak je za energetiku, vrlo važnu temu za Kanadu koja je jedan od najvećih izvoznika energije pa mi je stažiranje u njegovom uredu prilika da steknem uvid u djelovanje drugih država u tom području. Zaštita okoliša je također sve važnije pitanje u Kanadi, a stažirajući kod zastupnika Zelenih u Europskom parlamentu mogu se odlično upoznati s tom tematikom i procesima pregovaranja između država članica i različitih europskih institucija. Osim što imam priliku napredovati u profesionalnom smislu, vrlo

sam zahvalna što imam priliku stažirati kod hrvatskog zastupnika u Europskom parlamentu i iz nekoliko osobnih razloga: kroz stažiranje se imam priliku susresti s različitim kulturama, upoznati ljude različitih pozadina i bolje upoznati Hrvatsku i hrvatski jezik što će mi pomoći u osobnom razvoju.

- Koje su razlike i sličnosti prilika za mlade u Kanadi i Europskoj uniji?

Glavna prednost koju imaju mladi u Europskoj uniji jest mobilnost odnosno mogućnost da se putem Erasmus+ programa presele u drugu zemlju kako bi studirali ili stjecali praksu. Rekla bih da mladi u EU općenito zbog pristupa većem tržištu (500 milijuna stanovnika u EU naspram 36 u Kanadi) imaju više prilika u različitim područjima poput međunarodnog prava jer se u Europskoj uniji nalaze sjedišta brojnih institucija. Također, školovanje u Europi je puno jeftinije nego u Kanadi gdje mladi na kraju školovanja nerijetko moraju otplaćivati dugove od više tisuća dolara. Mladi u Kanadi često rade za vrijeme studija, a uobičajena su praksa i stažiranja kako bi se steklo radno iskustvo. Studij u Kanadi traje kraće (3 godine), a najsiromašniji studenti mogu dobiti državnu pomoć ili stipendije ako imaju dovoljno dobre ocjene. Mogućnosti za zaposlenjem nakon završetka studija su brojne, a u nekim slučajevima poslodavci potpisuju ugovore sa

studentima i za vrijeme samog studija. Osim toga, država daje i financijsku potporu za pokretanje malih i srednjih poduzeća što može mnogo značiti mladima.

- Biste li živjeli u Hrvatskoj da vam se pruži prilika za zaposlenje?

Naravno da bih! Iako sam odrasla u Kanadi, Hrvatsku i dalje smatram svojom državom i vjerujem da bih se vrlo brzo mogla prilagoditi načinu života u Hrvatskoj. Poznajem dosta mladih koji su se preselili u Hrvatsku i koji tvrde da su vrlo zadovoljni kvalitetom života. Također, mislim da bih mogla donijeti svježu perspektivu i doprinijeti gdje god da se zaposlim. Vjerujem da će mi trud na različitim studijima otvoriti priliku za zaposlenje, a meni bi osobno bilo jako drago živjeti na mjestu gdje su zime blaže, a Jadransko more bliže!

Natječaji za stažiranje

Kroz ured zastupnika Davora Škrleca u Bruxellesu prošlo je

od početka mandata 25 stažista i stažistica, a dvoje je staž imalo i u klubu zastupnika Zelenih/ESS-a, što im je dalo dodatnu dimenziju upoznavanja s političkim radom EU Parlamenta. Svi stažisti su prošli neku vrstu postupka selekcije – ili je to bilo kroz javni natječaj za stažiranje u Bruxellesu ili kroz javni natječaj za volontere u nekom od ureda u Hrvatskoj i najbolji volonteri su nakon toga dobili priliku za stažiranje. Kriteriji izbora su poznavanje rada institucija EU-a, poznavanje rada Europskog parlamenta, kluba zastupnika Zelenih/ESS-a i zastupnika osobno, s naglaskom na Odbore u kojima je zastupnik član. Na posljednji raspisani natječaj javilo se 66 kandidata/kandidatkinja za stažiranje u prvoj polovici 2018. godine, odnosno pet mjesta za stažiranje.

Sve buduće natječaje možete pronaći na službenoj web stranici zastupnika Škrleca www.davor-skrlec.eu.

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

PANAMA PAPERS: PARLAMENT POSTAVLJA SNAŽAN PLAN KAKO BI OKONČAO POREZNO IZBJEGAVANJE

Europski parlament je sa velikom većinom glasova (492 za, 50 protiv, 136 suzdržanih) prihvatio konačne preporuke Istražnog odbora Europskog parlamenta za pranje novca, izbjegavanje plaćanja poreza i utaju poreza (PANA). Preporuke uključuju niz zahtjeva Zelenih/ESS-a: uspostaviti stalan Odbor za ispitivanje Europskog parlamenta koji bi istraživao skandale, sredstva iz fondova EU-a ne bi trebala završavati u poreznim utočištima, financijskim tvrtkama ili posrednicima povezanim s poreznim utočištima, porezna politika bi trebala biti usvojena u EU kao dio suodlučivanja, a odluke Europskog parlamenta bi trebale imati jednaku snagu, offshore tvrtke s vezama u EU bi trebale biti podložne sličnim obvezama revizije i objavljivanja financijskih izvješća kao i kompanije u Europi, Komisija bi trebala istražiti države članice zbog eventualnih kršenja prava EU-a, aktivnosti revizije i poreznog savjetovanja računovodstvenih tvrtki trebaju biti odvojene kako bi se izbjegao sukob interesa. Međutim, kako bi porezna pravednost postala stvarnost, Komisija ovaj plan mora pretvoriti u zakonodavne prijedloge koje države članice moraju usvojiti. "Dok Komisija mora biti hrabrija, pravi nepri-

jatelj porezne pravde u Europi bili su premijeri i predsjednici vlada država članica. Ako vlade država članica i dalje blokiraju napredak u ključnim poreznim zakonima, tada bi Komisija trebala pokazati čvrstu ruku i predstaviti zakonske prijedloge vezane za porez pod suodlučivanjem u 2018.", izjavila je izvjestiteljica iz sjene grupacije Zelenih/ESS-a Molly Scott Cato.

EUROPSKA STRATEGIJA O MOBILNOSTI UZ NISKU RAZINU EMISIJA

Kao što potvrđuju nedavne brojke Europske agencije za okoliš, transport je najveći klimatski problem EU-a. Emisije stakleničkih plinova povezane s transportom u EU porasle su već treću godinu zaredom.

Međutim, 14. prosinca Europski parlament usvojio je obećavajuće izvješće na vlastitu inicijativu, koje sadrži niz progresivnih mjera čiji je nacrt izradio zastupnik Zelenih/ESS-a Bas Eickhout. Ovo izvješće čini odgovor Europskog parlamenta na strategiju niskih emisija koju je predstavila Europska komisija. U izvješću se navode brojne konkretne mjere koje bi pomogle u ostvarivanju hitno potrebnih promjena i koje bi donijele nultu emisiju stakleničkih plinova do 2050. godine. Izvješće pojačava namjeru naplate cestarina po principu prijedne udaljenosti, upućuje Europsku komisiju da istraži mogućnosti usklađivanja

Zeleni | ESS
u Europskom parlamentu

međunarodnih mjera za oporezivanje kerozina u zrakoplovstvu i uklanjanje oslobođenja od plaćanja PDV-a na zrakoplovne karte. Između ostalog, poziva i na: više vozila s niskim emisijama i strože standarde za automobile i kombije, ukidanje automobila koji emitiraju CO₂, brzo smanjenje automobila na dizelski pogon i potpora stajalištu Komisije o otvaranju postupaka o kršenju prema državama članicama koje se ne pridržavaju.

BJELOVJESKA (BIALOWIEZA ŠUMA FOREST): KOMISIJA PROTIV POLJSKE

U srpnju je Europska komisija uputila Poljsku Europskom sudu pravde zbog uzastopne sječe drveća u zaštićenoj šumi Bjelovjeska (Białowieża). Bjelovjeska je posljednja preostala drevna šuma u Europi, ali stabla koja su živjela i do 500 godina bivaju posječena. Ilegalna sječa drveća, dopuštena od strane poljske vlade, dovela je do toga da će ove godine biti srušeno 180 000 stabala. Europski sud pravde je presudio da Poljska odmah mora zaustaviti sječe, ali uništavanje nije prestalo. Poljski ministar okoliša Jan Szyszko prisustvovao je saslušanju, ali je odbio tvrdnje

Europske komisije o kršenju pravila EU-a i čak je izjavio da su sve aktivnosti koje provodi Ministarstvo zaštite okoliša u šumi Bjelovjeska u skladu s nacionalnim i europskim zakonodavstvom. Europski sud pravde treba dati svoje mišljenje 20. veljače.

RIBOLOV: NOVO ZAKONODAVSTVO KOJIM SE REGULIRAJU PLOVILA EU-A U VANJSKIM VODAMA

Zastupnici u Europskom parlamentu glasovali su o ishodu pregovora o ovom važnom ribolovnom zakonodavstvu. Novo zakonodavstvo značit će da sva ribolovna plovila EU-a u vanjskim vodama morati udovoljavati propisima EU-a. Zastupnica Zelenih/ESS-a Linnea Engström bila je u ulozi izvjestiteljice Parlamenta za ovo pitanje. Po prvi put regulirat će se sve vrste ribolovnih aktivnosti brodova EU-a izvan vodnih područja Unije, uključujući ribolov u međunarodnim vodama i privatne sporazume između vlasnika brodova u Uniji i trećih zemalja. To će uvelike doprinijeti zaštiti međunarodnih ribljih stokova i budućnosti zajednica koje ovise o njima na globalnoj razini.

SUMMIT EU-A: NAPREDAK U PREGOVORIMA O BREXITU?

Čelnici EU-a razmatrali su stanje napretka u pregovorima o Brexitu tijekom summita EU-a 14. i 15. prosinca. Razgovori su bili usredotočeni na to je li postignut dostatan napredak po pitanju prava građana, Irske

i financijskih obveza Velike Britanije. Uoči summita, zastupnici u Europskom parlamentu pokazali su poziciju Parlamenta usvojivši velikom većinom glasova (556 glasova za, 62 protiv, 68 suzdržanih) zajedničku rezoluciju podnesenu od strane pet političkih grupacija, uključujući Zelene/ESS. Jasno je da su Zeleni/ESS glasovali za usvajanje rezolucije.

KEBAB: PRIJEDLOG KOMISIJE MOŽE POTKOPATI SIGURNOST HRANE

Zastupnici u Europskom parlamentu glasovali su o prigovoru na prijedlog Komisije za promjenu pravila koja se odnose na dodavanje fosfatnih aditiva u pripravke od mesa kao što je kebab. Aditivi fosfata već su zabranjeni na razini EU-a za uporabu u döner kebabu i girosu, ali provedba u državama članicama je neuspješna. Komisija predlaže dopuštanje uporabe fosforne kiseline, fosfata i polifosfata kao dodatka prehrani u kebabu. Aditivi za hranu trebaju biti dopušteni

samo ako je njihova uporaba sigurna. S ozbiljnim zabrinutošću zbog zdravstvenog utjecaja fosfatnih aditiva, Zeleni/ESS prigovorili su prijedlogu kako bi zaštitili zdravlje potrošača. Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) dužna je ponovno vrednovati uporabu fosfata u svim namirnicama do kraja 2018. godine. Zeleni/ESS smatraju da bi bilo pametno čekati procjenu EFSA-e prije nego što se odobri uporaba fosfatnih aditiva u bilo kojoj drugoj hrani. Prigovor, predložen od strane zastupnika Zelenih/ESS-a Barta Staesa i zastupnice S&D-a Christele Schaldemose, dobio je snažnu potporu (373 glasova za, 272 protiv, 30 suzdržanih), ali je ostao kratak zbog tražene apsolutne većine od 376 glasova. "Preispitivanje uporabe fosfatnih aditiva u svim prehrambenim proizvodima od strane Europske agencije za sigurnost hrane trebalo bi biti gotovo do kraja 2018. godine, a Zeleni/ESS će pomno pratiti ishod", izjavio je Bart Staes nakon glasovanja.

Čestit Božić i

sretna nova 2018. godina!

DAVOR ŠKRLEC
Zastupnik u Europskom parlamentu

IZGRADIMO ZAJEDNO NOVO DRUŠTVO!

Zeleni|ESS
u Europskom parlamentu